



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 317/07-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. decembra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti M, Ž., zastúpenej advokátom JUDr. I. M., Ž., vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky č. 2686/110/2003-4 z 11. decembra 2003, rozhodnutím Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky č. A1/2004/110/006739 z 12. júla 2004, rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sž 69/2004 z 25. apríla 2006 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 SžoNS 52/2006 z 29. januára 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. mája 2007 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti M., Ž. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. I. M., ktorou namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 35

ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutím Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky (ďalej len „správny orgán“) č. 2686/110/2003-4 z 11. decembra 2003, rozhodnutím správneho orgánu č. A 1/2004/110/006739 z 12. júla 2004, rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Sž 69/2004 z 25. apríla 2006 a rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 SžoNS 52/2006 z 29. januára 2007.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že správny orgán oznámením z 11. novembra 2003 začal proti sťažovateľke správne konanie vo veci porušenia § 6 ods. 9 zákona č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o technických požiadavkách na výrobky“). Správne konanie bolo začaté z podnetu Slovenského ústavu technickej normalizácie.

Správny orgán rozhodnutím č. 2686/110/2003-4 z 11. decembra 2003 vydaným v tomto konaní ustálil porušenie § 6 ods. 9 zákona o technických požiadavkách na výrobky sťažovateľkou a uložil jej pokutu. Porušenie tohto zákonného ustanovenia ustálil správny orgán na skutkovom základe, že sťažovateľka „*rozmnožovala a rozširovala slovenské technické normy bez súhlasu určenej právnickej osoby*“.

Predseda správneho orgánu v súlade so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) a stanoviskom ním ustanovenej osobitnej komisie pre prípravu návrhov rozhodnutí predsedu o rozkladoch podaných v správnom konaní podľa § 61 ods. 1 Správneho poriadku rozhodnutím č. A 1/2004/110/006739 z 12. júla 2004 zamietol rozklad (odvolanie) sťažovateľky a rozhodnutie č. 2686/110/2003-4 z 11. decembra 2003 potvrdil.

Sťažovateľka následne podala najvyššiemu súdu žalobu z 25. augusta 2004 o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu z 11. decembra 2003 a rozhodnutia správneho orgánu o jej rozklade z 12. júla 2004 a navrhla najvyššiemu súdu tieto rozhodnutia zrušiť.

Najvyšší súd svojím rozsudkom sp. zn. 1 SŽ 69/2004 z 25. apríla 2006 žalobu sťažovateľky zamietol.

Na základe sťažovateľkou podaného odvolania proti rozsudku najvyššieho súdu z 25. apríla 2006 najvyšší súd už ako odvolací súd svojím rozsudkom sp. zn. 1 SžoNS 52/2006 rozsudok z 25. apríla 2006 potvrdil.

Podľa sťažovateľky správny orgán a následne najvyšší súd nerozhodovali vo veci na základe správne a dostatočne zisteného skutkového stavu a ani nimi zistený skutkový stav nevyhodnotili správne, keď dospeli k záveru o porušení § 6 ods. 9 zákona o technických požiadavkách na výrobky sťažovateľkou a uložili jej pokutu.

Podľa § 6 ods. 1 zákona o technických požiadavkách na výrobky tvorbu, schvaľovanie a vydávanie slovenských technických noriem podľa tohto zákona zabezpečuje úrad.

Podľa § 6 ods. 2 zákona o technických požiadavkách na výrobky na tvorbu, schvaľovanie a vydávanie slovenských technických noriem môže úrad určiť jedinú právnickú osobu (ďalej len „určená právnická osoba“). Rozhodnutie o určení právnickej osoby, ako aj rozhodnutie o zrušení určenia vyhlási uverejnením úrad vo forme oznámenia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

Podľa § 6 ods. 9 zákona o technických požiadavkách na výrobky slovenské technické normy vydané na akomkoľvek nosiči sa môžu rozmnožovať a rozširovať iba so súhlasom určenej právnickej osoby.

Podľa § 6 ods. 10 zákona o technických požiadavkách na výrobky ak sú slovenské technické normy priamo citované v technických predpisoch, úrad po dohode s určenou právnickou osobou uverejní oprávnenie na ich rozmnožovanie vo vestníku.

Sťažovateľka poukázala na to, že v publikáciách, ktoré vydávala, nerozmnožovala a nerozširovala slovenské technické normy, a preto neporušila § 6 ods. 9 zákona o technických požiadavkách na výrobky. Sťažovateľka argumentovala výkladom pojmu „rozmnožovať“ a „rozširovať“, ktorý podľa jej názoru konajúce orgány nevykladali v súlade s kodifikovaným slovenským jazykom a „záväznými kodifikačnými výkladovými slovníkmi“. Zároveň uviedla: „*ak by sa obmedzenie uvedené v § 6 ods. 9 zákona č. 264/1999 Z. z., vzťahovalo i na rozmnožovanie časti slovenských technických noriem (opisovanie časti textu, použitie časti textu pre slovný doprovod v inštruktážnych videofilmoch, uvádzanie presných formulácií zo slovenských technických noriem v revíznych správach, v projektoch, použitie obrázkov z noriem s pod.), muselo by to byť terminologicky presne uvedené v tomto zákone. Takéto obmedzenie... by bolo ale v rozpore s čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, lebo by nedovoľovalo podnikať... v oblasti revízií elektrických zariadení (i revíziu iných technických zariadení), lebo revízny technik, pri zistení chyby, musí v revíznej správe presne formulovať čo bolo porušené (presne podľa príslušnej technickej normy), nedovolilo by podnikať v oblasti tvorby a vydávania technických publikácií o bezpečnosti elektrických zariadení určených pre výučbu (tieto publikácie nemôžu byť v rozpore s normami...), neumožňovalo by tvorbu projektov technických zariadení...*

Podľa názoru sťažovateľa, spoločnosť M. ako vydavateľ, neporušovala § 6 ods. 9 zákona č. 264/1999 Z. z... lebo žiadna z jej publikácií ani žiadna časť publikácií nie je označená ako slovenská technická norma a žiadna jej publikácia ani žiadna časť týchto publikácií nie je rozmnoženinou žiadnej slovenskej technickej normy. V publikáciách spoločnosti M. je vždy uvedené, že sa nejedná o kópiu žiadnej slovenskej technickej normy alebo je uvedené doporučené, aby sa v praxi vždy postupovalo podľa slovenskej technickej normy (a je uvedené označenie príslušnej normy) a vždy je uvedené, že kapitola je spracovaná podľa normy (a je uvedené podľa ktorej). Každý čitateľ takýchto publikácií spoločnosti M. hneď vie, že publikácia ani jej časti, nie sú slovenskou technickou normou.“

Sťažovateľka v odôvodnení svojej sťažnosti vyslovila názor, že označenými rozhodnutiami správneho orgánu a najvyššieho súdu „*bol porušený čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky – právo podnikať*“. V samotnom návrhu na rozhodnutie ústavného

súdu sťažovateľka nenavrhovala vysloviť porušenie jej základného práva podľa čl. 35 ods. 1 ústavy, ale navrhla zrušiť rozhodnutia správneho orgánu z 11. decembra 2003 a z 12. júla 2004 a rozsudky najvyššieho súdu z 25. apríla 2006 a z 29. januára 2007. Sťažovateľka v návrhu na rozhodnutie ústavného súdu zároveň navrhla uložiť povinnosť správneho orgánu „*nahradiť sťažovateľovi trovy konaní, pokutu, ktorú sťažovateľ zaplatil a finančnú stratu, ktorá sťažovateľovi vznikla na základe rozhodnutia tohto úradu*“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, ktorý znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom.

Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

V súlade s princípom subsidiarity právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade okresného súdu v občianskoprávnom konaní) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Sťažovateľka vo svojom návrhu na rozhodnutie ústavného súdu navrhla, aby ústavný súd zrušil ňou označené rozhodnutia správneho orgánu z 11. decembra 2003 a z 12. júla 2004 a rozsudky najvyššieho súdu z 25. apríla 2006 a z 29. januára 2007.

V návrhu na rozhodnutie ústavného súdu sťažovateľka, ako už bolo uvedené, nenavrholala vysloviť porušenie žiadneho jej základného práva. Sťažovateľka len v odôvodnení svojej sťažnosti uviedla, že ňou označenými rozhodnutiami, ktorých zrušenia sa domáha, bolo porušené jej základné právo podnikat' podľa čl. 35. ods. 1 ústavy. Porušenie iného základného práva nie je uvedené ani v obsahu sťažnosti.

Ústavný súd je v súlade s § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný petitom sťažnosti (návrhom na rozhodnutie) a môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Napriek tomu, že sťažovateľka v petite sťažnosti neoznačila konkrétne práva, hoci ich označiť mala, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti posúdil sťažnosť vo vzťahu k porušeniu základného práva označeného v jej odôvodnení.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozhodnutie správneho orgánu z 11. decembra 2003 bolo preskúmané v konaní o rozklade vedúcim ústredného orgánu štátnej správy a jeho rozhodnutím z 12. júla 2004 bolo potvrdené. Taktiež z obsahu sťažnosti vyplýva, že rozsudok najvyššieho súdu z 25. apríla 2006 bol preskúmaný v odvolacom konaní iným senátom najvyššieho súdu, ktorý svojím rozsudkom z 29. januára 2007 odvolaním napadnuté rozhodnutie potvrdil.

Vzhľadom na uvedené nie je v právomoci ústavného súdu preskúmanie napadnutého rozhodnutia správneho orgánu z 11. decembra 2003 a rozhodnutia z 12. júla 2004, ako ani rozsudku najvyššieho súdu z 25. apríla 2006, pretože tieto boli preskúmané v inštančnom postupe na základe sťažovateľkou využitých prostriedkov nápravy (rozklad proti rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa, žaloba o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu a odvolanie proti rozsudku prvostupňového súdu).

Ústavný súd preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť v časti smerujúcej proti rozhodnutiam správneho orgánu a rozsudku najvyššieho súdu z 25. apríla 2006 odmietol pre nedostatok právomoci.

V súvislosti s namietaným porušením označených práv je z ústavného hľadiska pre ústavný súd podstatné a určujúce len preskúmanie rozsudku najvyššieho súdu z 29. januára 2007.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľky s hodnotením dôkazov a s právnym názorom všeobecného súdu, teda s jeho interpretáciou a aplikáciou príslušných zákonných ustanovení, hodnotením skutkového stavu a právnym názorom vo veci sťažovateľky.

Sťažovateľka však napriek uvedeným dôvodom namietala len porušenie svojho základného práva na podnikanie podľa čl. 35 ods. 1 ústavy, ktoré je hmotnoprávneho charakteru. Vo svojej sťažnosti nenamietala porušenie ústavnoprocených princípov súdneho konania zakotvených v čl. 46 až 48 ústavy postupom a rozsudkom najvyššieho súdu.

Ústavný súd je viazaný návrhom sťažovateľky a v dôsledku tejto viazanosti mu neprináleží preskúmanie možnosti porušenia ústavnoprocených princípov súdneho konania zakotvených v čl. 46 až 48 ústavy, keď ich porušenie sťažovateľka nenamietala.

Ústavný súd podľa svojej stabilizovanej judikatúry (napr. II. ÚS 78/05) zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 35 ods. 1 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocené princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Inak povedané, o prípadnom porušení základného práva podľa čl. 35 ods. 1 ústavy by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv,

resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecných súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takýmto postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom toho, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy.

Z týchto dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť odmietol aj v časti namietaného porušenia základného práva na podnikanie rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 SžoNS 52/2006 z 29. januára 2007 z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2007